

MRAČSKÝ ZPRAVODAJ

duben 2021

č.9

Milí čtenáři,

tímto aktuálním číslem začínáme již třetí ročník obnoveného Mračského zpravodaje. Dovolte mi proto být na následujících řádcích více osobní. Před dvěma roky jsem vážala, jestli se jako dobrovolník zapojit do jeho tvorby a vydávání. Přece jen malý syn mě zaměstnával víc než dost. Naštěstí u mě zvítězila chuť si při rodičovské trochu rozšířit obzory. Díky zpravodaji se seznamuji se spoustou místních lidí a mohu lépe poznat Mrač, její historii i současnost, což jako přivdaná, tedy nikoliv původem místní, velice oceňuji. Postupem času jsem se naučila nejen přípravu dalšího čísla lépe časově rozvrhnout, připravované materiály lépe zpracovat, vše a všechny efektivněji koordinovat; ale hlavně jak opatrným, ale důsledným urgováním popohánět příspěvatele, korektorky i grafika tak, aby další číslo skutečně spatřilo světlo světa. A že svůj čas již tři čtvrtě roku věnuji rovnou dvěma malým synům a volných chvil je pomálu? Zde platí ono okřídlené rčení: *Když se chce, všechno jde*. Pozdní večery a noci to přece jistí. Vždyť den má 24 hodin. Svě o tom jistě vědí i redakční kolegyně Pavlína Žáková a Andrea Krchová, které, na rozdíl ode mě, zvládají ještě kromě péče o rodinu i své nemalé pracovní povinnosti, jsou činné jako obecní zastupitelky a vyvíjejí řadu dalších aktivit. Jim oběma, stejně jako Ondřeji Lukáčovi, který dává příspěvky a obrazové materiály graficky dohromady, velice děkuji za skvělou spolupráci a doufám, že potrvá i nadále.

A o čem se v prvním letošním čísle dočtete? V rubrice *Zprávy z obce* informujeme o plánovaném novém územním plánu obce. Dozvíte se nejen, co takový územní plán je, jak se lze do jeho přípravy zapojit, ale rovněž to, jak probíhá celý proces jeho projednání a jaký je stav příprav nového územního plánu v naší obci. Dále v této rubrice najdete poděkování paní kronikářce i paní knihovnici za dlouholetou práci. Obě se rozhodly svoji činnost se začátkem nového roku ukončit. V tomto čísle se věnujeme i tomu, jak nový odpadový zákon v příštích letech ovlivní nakládání s odpady v obcích. Vzhledem k tomu, že co nevidět začnou zápisy do prvních tříd základních škol i do mateřských škol, připravili jsme pro Vás stručný přehled týkající se vzdělávacích institucí v našem nejbližším okolí.

Dále rozhodně nepřehlédněte příspěvek, který se věnuje zajímavostem z dávné i nedávné historie Podmračí a který vznikl na základě povídání s pamětnicí paní Jiřinou Novákovou. I v tomto čísle naleznete příspěvek pana Jiřího Škramlíka, předsedy Mysliveckého spolku Posázaví, který pojednává o vzájemném vztahu ochrany přírody a myslivosti. Tímto se mu velice omlouvám, že jsem ho na titulní straně minulého vydání omylem uvedla pod jiným křestním jménem. Budeme rádi, když Vás bude i další ročník zpravodaje bavit, inspirovat a poskytovat Vám zajímavé informace z Mrače a jejího okolí.

Pokud se chcete podělit o cokoli, ať už ze současnosti, či historie naší obce, budeme velice rádi, když nás kontaktujete. Těšíme se na Vaše komentáře, příspěvky a podněty. Pište nám na zpravodaj@mrac.cz.

Uzávěrka příspěvků a témat do letního čísla zpravodaje je 23. května 2021.

Přejeme Vám krásné Velikonoce, příjemné jarní dny a hlavně pevné zdraví!

Za redakci Věra Pilátová

ZPRÁVY Z OBCE

**VÝPIS USNESENÍ Z 15. ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA OBCE MRAČ
konaného dne 1. 3. 2021**

1. NÁVRH NA VYDÁNÍ ZMĚNY Č. 4 ÚZEMNÍHO PLÁNU MRAČ FORMOU OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Usnesení č. 1-15/2021

Zastupitelstvo obce

- I. bere na vědomí textovou část Odůvodnění změny č. 4 územního plánu sídelního útvaru Mrač, obsahující postup jeho pořízení, projednání a vyhodnocení včetně informace, že v rámci projednávané změny nebyly uplatněny žádné písemné připomínky ani námítky.
- II. si ověřilo, že zpracovaná změna č. 4 územního plánu není v rozporu:
  1. **s Politikou územního rozvoje ČR ve znění pozdějších aktualizací,**
  2. **s územně plánovací dokumentací vydanou krajem**, tj. se Zásadami územního rozvoje Středočeského kraje ve znění pozdějších aktualizací,
  3. **se stanovisky dotčených orgánů,**
  4. **s výsledkem řešení rozporů,**
  5. **se stanoviskem krajského úřadu.**
- II. vydává změnu č. 4 územního plánu sídelního útvaru Mrač formou opatření obecné povahy (OOP), podle ustanovení § 6 odst. 5 písm. c) stavebního zákona, za použití § 54 odst. 2, ve spojení s § 55b odst. 7 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (stavební zákon), a dále s § 171 a následujícími zákona č. 500/2004 Sb., správní řád v platném znění a § 13 a přílohy č. 7 vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů.
10 pro Návrh byl schválen.

2. ROZPOČTOVÉ OPATŘENÍ K 31. 12. 2020

Usnesení č. 2-15/2021

Zastupitelstvo obce schvaluje rozpočtové opatření č. 7, které upravuje skutečné příjmy a výdaje finančních prostředků obce v roce 2020.

10 pro Návrh byl schválen.

3. NÁVRH NA SCHVÁLENÍ ZHOTOVITELE STAVBY „ODBAHNĚNÍ A REKONSTRUKCE VODNÍ NÁDRŽE V OBCI MRAČ“

Usnesení č. 3-15/2021

Zastupitelstvo obce schvaluje dodavatele stavby „Odbahnění a rekonstrukce vodní nádrže v obci Mrač“ společnost Zvánovec a.s., Rudolfsofská tř. 597, 370 01 České Budějovice a pověřuje starostu obce k podpisu smlouvy o dílo.

10 pro Návrh byl schválen.

4. NÁVRH NA SCHVÁLENÍ ROZPOČTU OBCE NA ROK 2021

Usnesení č. 4-15/2021

Zastupitelstvo obce schvaluje rozpočet obce na rok 2021.

10 pro Návrh byl schválen.

5. ŽÁDOST O VYJMUTÍ PŘEDKUPNÍHO PRÁVA NA REKREAČNÍ CHATU Č. EV. 140 V POTOČINÁCH

Usnesení č. 5-15/2021

Zastupitelstvo obce se vzdává předkupního práva k rekreační chatě č. ev. 141 na pozemku parc. č. 802/7 v katastrálním území Mrač.

10 pro Návrh byl schválen.

Příští zasedání zastupitelstva v roce 2021 je naplánováno na **14. června 2021**.

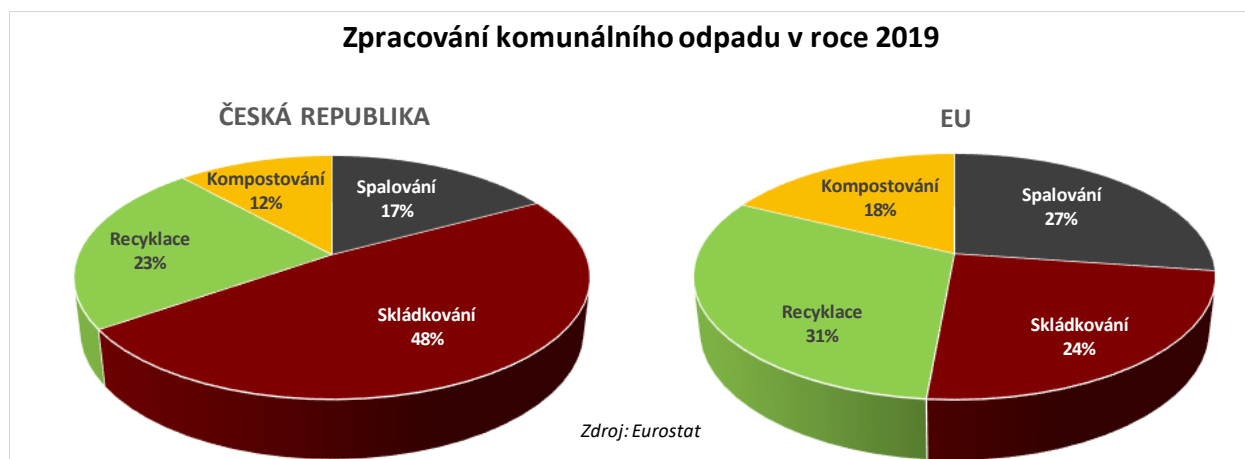
TŘÍDIT NEBO PLATIT? OBCE MĚNÍ SVŮJ PŘÍSTUP K ODPADŮM

Zatímco v čase covidovém objem odpadu, který v domácnostech vyprodukuje, roste, v nejbližších letech se budeme muset připravit na postupné omezování odpadu, zejména toho smíšeného. Dnem 1. ledna 2021 vstoupil v platnost nový zákon o odpadech, jenž v nadcházejících letech výrazně promění odpadové hospodářství v obcích.

Nový odpadový zákon především stanoví, že od roku 2030 nebude možné vyvážet odpad na skládky. Podle původního návrhu zákona měl začít zákaz skládkování již v roce 2024. Dalším pilířem zákona je postupné zvýšení poplatků za svoz odpadu, které obce od lidí vybírají. Poplatky tak vzrostou z 500 korun za tunu v roce 2020 až na 1850 korun v roce 2030. To by mělo spolu s tzv. třídící slevou motivovat obce i občany, aby více třídili.

	2019		2030
Skládkování	48 %	→	0 %
Recyklace	35 %	→	65 %

Podle zákona by se v roce 2030 mělo recyklovat 65 % komunálního odpadu. Dnes se recykluje zhruba 35 %, necelá polovina končí na skládkách a 17 % ve spalovnách. Oproti jiným zemím EU tak Česko výrazně zaostává v podílu recyklace, naopak v podílu skládkovaného odpadu vysoce převyšuje evropský průměr. Že to bez skládkování jde, dokazuje i skutečnost, že sedm evropských zemí skládkuje pouze 2 % či méně z komunálního odpadu. Ze statistik rovněž vyplývá, že české domácnosti produkují ročně na hlavu stejné množství odpadu jako průměr zemí EU (500 kg na osobu). Pokud jde o celkový odpad na počet obyvatel, nachází se Česko dokonce pod evropským průměrem.

Pro obce nový zákon o odpadech znamená, že se budou muset snažit své občany motivovat k většímu třídění. Většina měst a obcí již v roce 2021 výrazně zvýšila poplatky za smíšený odpad. Poplatek, který obce platí za skládkování, se totiž letos po deseti letech zvýšil o 300 korun na 800 Kč za tunu. Obce ale mohou díky takzvané třídící slevě i ušetřit. Třídící sleva určuje maximální množství odpadu, které může obec ročně odvézt na skládky za původních 500 korun na tunu. V letošním roce je horní hranice 200 kilogramů na obyvatele. Za každý další kilogram už pak musí obec platit vyšší skládkovací poplatek.

Řada obcí tak hledá nové způsoby, jak množství směsného odpadu domácností omezit. Některé obce zavádějí namísto ročního jednotného poplatku na obyvatele poplatek který zohlední, kolik která domácnost vyprodukuje. Lidé si zvolí četnost svozu a velikost popelnice a na základě toho potom platí. Dalším způsobem, jak podporovat třídění v domácnostech, je zavedení individuálních popelnic na papír či plasty u každého domu. Řada obcí i v našem okolí již tento způsob zavedla. Některé obce vybudovaly vlastní obecní kompostárnu. Větší obce a města zavádějí digitální řízení odpadového hospodářství – díky čipům na každé popelnici sbírají informace o tom, kolik přesně se odpadu v obci vyprodukuje.

Je zřejmé, že nastává nová éra nakládání s odpady. I naše obec bude muset v budoucnu svou odpadovou politiku upravit, pokud nebudeme chtít platit rychle rostoucí poplatky za skládkování.

Připravila Pavlína Žáková

ZAJÍMÁ VÁS NOVÝ ÚZEMNÍ PLÁN?

Vzhledem k tomu, že se v současnosti připravuje pro Mrač nový územní plán, přinášíme několik obecných informací o tom, co územní plán je a jak se do jeho přípravy zapojit.

Co je to územní plán?

Územní plán se pořizuje pro celé území obce nebo města, přičemž výstavba v obci se podle něj následně řídí řadu let, v některých případech až 20 let. Měl by určovat, jak bude využita která lokalita, kde se může stavět a kde naopak ne a v jakém rozsahu. Územní plán by měl procházet pravidelnými aktualizacemi. Naopak by neměl být často jednorázově měněn na míru pro jednotlivé konkrétní případy (např. „na objednávku“ investora, developera), protože to může působit problémy. Územní plán by měl odpovídat potřebám obce a být provázaný s jejím strategickým plánem rozvoje.

Chcete se na podobě územního plánu také podílet?

Abyste se mohli zapojit do územního plánování, je především třeba mít včas informace o tom, co se bude v obci dít. Co se vyplatí sledovat a kde informace získat?

- Termíny a programy zasedání zastupitelstva (na úřední desce – té před úřadem nebo na internetu).
- Při účasti na jednání zastupitelstva, kde je rovněž možné připomínkovat to, co zastupitelé řeší.
- Zápisy ze zasedání zastupitelstva.

Jak se zapojit?

Podle stavebního zákona se může veřejnost do procesu územního plánování zapojit několika způsoby.

- **Kdokoliv**, tj. nejen občan obce, ale i další občané ČR či cizinci a také občanské spolky mohou **podat připomínky**. Připomínky mohou podávat i **spolky**. Připomínky musí být zohledněny a vyhodnoceny, vyhodnocení je součástí odůvodnění samotného územního plánu.

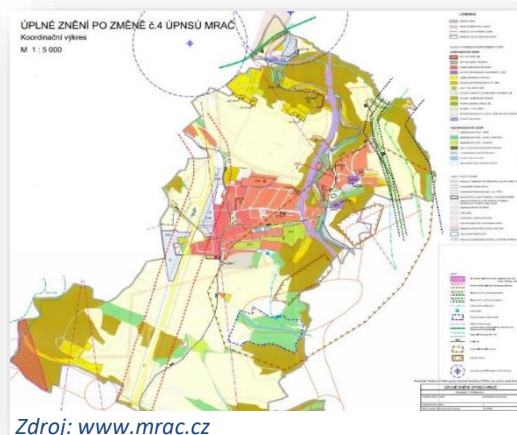
- **Námítky mohou podávat vlastníci** plánem dotčených nemovitostí a také **zástupce veřejnosti**, pokud jej zmocní určitý počet občanů. O námítkách musí obec rozhodnout a v tomto rozhodnutí podrobně odůvodnit, proč je (ne)vzala v úvahu. I toto odůvodnění je pak součástí odůvodnění samotného územního plánu.

Připravila Andrea Krchová

Zdroj: <https://arnika.org/jak-se-zapojit-do-uzemniho-planovani>

https://frankbold.org/sites/default/files/publikace/rukovet_komunikace_s_veřejnosti_pri_projednavani_uzemnich_planu.pdf

<https://www.pravniprostor.cz/clanky/spravni-pravo/serial-uzemni-planovani-3-dil-namitky-pripominky-k-uzemnimu-planu>

Zdroj: www.mrac.cz

PROJEDNÁNÍ NOVÉHO ÚZEMNÍHO PLÁNU

Na základě usnesení zastupitelstva ze dne 24. června 2019 bylo rozhodnuto o pořízení nového územního plánu (dále jen ÚP). Následně zastupitelstvo obce na svém zasedání dne 20. ledna 2020 schválilo návrh zadání územního plánu Mrač.

V současné době je v rozpracovanosti tzv. návrh ke společnému jednání, který by měl být odevzdán v květnu 2021 a následně bude vypsáno společné jednání podle § 50 stavebního zákona, což pro veřejnost znamená, že návrh ÚP bude k dispozici v tištěné podobě na obci a dále v elektronické podobě na webových stránkách obce celkem po dobu 45 dní k nahlédnutí a k uplatňování písemných připomínek ze strany veřejnosti.

V této fázi také návrh projde společným jednáním s krajským úřadem, dotčenými orgány, sousedními obcemi a oprávněnými investory, kteří budou uplatňovat svá písemná vyjádření a stanoviska. Po uplynutí předepsané lhůty budou podané připomínky a námítky pořizovatelem a určeným zastupitelem vyhodnoceny.

Po vydání stanoviska nadřízeného orgánu územního plánování, po případných uzavřených dohodách s dotčenými orgány a vyhodnocení připomínek veřejnosti budou připraveny pro zpracovatele (projektanta ÚP) pokyny pro úpravu ÚP k veřejnému projednání. V případě, že by probíhala tzv. dohádovací jednání, kdy výsledek projednání nelze dopředu předpokládat a kdy není stavebním zákonem stanoven žádný termín, nelze stanovit přesný časový harmonogram.

Pro veřejné projednání bude podle § 52 stavebního zákona vypsáno řízení o návrhu ÚP, a to nejméně 30 dnů předem, přičemž návrh ÚP bude po tuto dobu vystaven opět v tištěné podobě na obecním úřadě a v elektronické podobě na webových stránkách obce. Datum veřejného projednání neboli řízení o návrhu bude zveřejněno veřejnou vyhláškou, ve které bude stanovena i lhůta k uplatnění písemných připomínek a vlastníků pozemků dotčených návrhem pak i k uplatnění písemných námitek. Po ukončení předepsané lhůty bude opět vyhodnocena celá etapa z hlediska veškerých došlých písemností. Připomínky veřejnosti budou vyhodnoceny, k námítkám se zpracuje tzv. návrh na rozhodnutí (rozhoduje o nich zastupitelstvo při vydávání ÚP) a takto vyhodnocené písemnosti se odešlou dotčeným orgánům k uplatnění jejich stanovisek.

V případě, že z výsledků projednání nevznikne potřeba podstatné úpravy návrhu ÚP, která by vyžadovala opakované projednání, připraví se doplnění textového odůvodnění návrhu (výsledek projednání) a dokumentace bude připravena k vydání.

Vlivem pandemie se projednání nového územního plánu zpomalilo minimálně o šest měsíců. Pokud se týká termínu možného vydání nového ÚP zastupitelstvem obce, není ho možné přesně odhadnout, ale vím, že nás s projektantem a paní Klenorovou, která je osobou splňující kvalifikační předpoklady pro výkon územně plánovací činnosti, určitě čeká minimálně rok pilné práce. Pokud by měl kdokoliv z veřejnosti zájem o poskytnutí dalších informací, je možné obrátit se na paní Klenorovou. Kontakt lze získat u mě, neboť jsem určeným zastupitelem pro spolupráci s pořizovatelem.

František Zvolský, starosta

*****

DOBROVOLNÉ TESTOVÁNÍ VEŘEJNOSTI

ANTIGENNÍMI TESTY
od 16. března 2021 funguje
V KC KARLOV BENEŠOV
BAR LABYRINT.
PARKOVÁNÍ ZDARMA - POD BRANKOU

PODĚKOVÁNÍ KRONIKÁŘCE OBCE

Ke konci roku 2020 na vlastní žádost ukončila svou činnost dlouholetá kronikářka obce paní Marie Fialová. Paní Fialová fakticky převzala kroniku v roce 1981 po panu Františku Sýkorovi a roku 1982 byla tehdejší MNV Mrač oficiálně kronikářkou jmenována. Kroniku Mrače tak vedla úctyhodných třicet devět let. Po celou dobu své činnosti pracovala svědomitě a obětavě. Při tvorbě kroniky spolupracovala se známými historiky z našeho regionu. Vždy se ráda rozhovořila o historii obce, podělila se o své zkušenosti a ráda vyprávěla o životě v Mrači a blízkém okolí. V průběhu doby opakovaně a úspěšně organizovala akce čtení z kroniky, kdy za dlouhých zimních večerů předčítala o historii a dění v obci v dobách dřívějších. Zaslala příspěvky do místních periodik. Reportáže s ní byly uvedeny také v Československém rozhlasu. Mnozí si jistě pamatují na její dojemné vystoupení v projektu České televize Naše válka uvedeném ke 100. výročí začátku I. světové války. Seriál byl poprvé vysílán v ČT v roce 2014, část programu byla tehdy věnována i pomníkům padlých. V tomto projektu naše kronikářka zavzpomínala u pomníku v Mrači. Pořad byl uveden v České televizi opakovaně, také navečer o státním svátku 28. října 2018 před slavnostním vyvrcholením oslav 100. výročí vzniku republiky, což paní Fialovou velice potěšilo. Když mi to sdělila, tak mne napadlo, že je to vlastně poděkování za její dlouholetou a obětavou práci. Pořad se nechá dohledat na internetu pod názvem Pomníky Mrač. Její práci velmi oceňuje také Svaz měst a obcí, který v jedné ze svých příruček určených samosprávám obcí v celé České republice sděluje: *„Je opravdu štěstím pro obec, ujme-li se funkce kronikáře osvícená osoba se silným vztahem k danému místu, která ctí hodnotu objektivního slovního či obrazového dokumentu a je navíc nadána formulační schopností, potřebnou tolerancí a nadhledem. Takovou osobnost byste si měli v obci považovat. Je také vhodné prezentovat práci kronikáře/kronikářky při různých akcích, zahrnujících historická ohlédnutí na místní události a rozhodnutí. Jistě, k ideálu mají některé kroniky a jejich tvůrci daleko. Do náročné činnosti se nikdo nehrne a s výběrem vhodných kandidátů jsou potíže. Přesto existují skvělé příklady, třeba úctyhodná práce dlouholeté kronikářky obce Mrač ve Středočeském kraji. Takovými se inspirujte.“*

Domnívám se, že k uvedenému již není co více dodávat. V závěru bych chtěl paní Fialové popřát za všechny občany vše dobré a hlavně ještě hodně zdraví.

Od 1. ledna 2021 převzala práci kronikářky paní Jitka Novotná roz. Jehličková. Do této funkce ji po vzájemné spolupráci doporučila paní Fialová. Spolupracovaly např. na pořadu Pomníky Mrač, kde paní Novotná také vystupuje. Nová kronikářka má na co navazovat a předpokládám a také si přeji, aby vedla kroniku stejně úspěšně jako její předchůdkyně.

PODĚKOVÁNÍ KNIHOVNICI OBCE

Ke konci ledna 2021 ukončila činnost na vlastní žádost knihovnice naší obce paní Zdeňka Šedivá. Paní Šedivá převzala knihovnu v roce 1993 po panu Rudolfo Výstupovi. Paní Šedivá sloužila svým čtenářům úctyhodných 28 let, za to jí patří velký dík, uznání a obdiv. Pod jejím vedením byla knihovna velmi úspěšná s nenahraditelnou aktivitou a tmelící funkcí v životě obce. Z její práce bylo cítit, že knihovnu má jako koníčka a zároveň i poslání. Je dobré, že dokázala v době elektronizace veškerých činností i života udržet zájem občanů o knihovnu, která tak zůstala součástí poskytovaných služeb obce. Vždyť knihovna je od nepaměti služba k užitku svým čtenářům v dobách zlých i dobrých. Právě v této nelehké době je to místo, které je schopno odreagovat občany od chmurných zpráv, které současná doba přináší. Mít fungující obecní knihovnu není v současnosti úplnou samozřejmostí. Ve spoustě obcí knihovny nefungují nebo byly dávno zrušeny. O to víc si vážím odvedené práce knihovnice, která pravidelně doplňovala nové tituly, aby naše knihovna neztratila na atraktivitě. Obec ji v této aktivitě podporovala a vycházela jí po dlouhá léta vstříc. Za vzájemnou spolupráci děkuji a přeji paní Šedivé společně s občany a čtenáři vše dobré a pevné zdraví.

Od 1. února 2021 převzala činnost knihovnice paní Milena Bejlková. Do této funkce ji po vzájemné spolupráci doporučila paní Šedivá. Přeji si a věřím, že obecní knihovna pod jejím vedením neztratí čtenáře a knihovnu nadále povede stejně úspěšně jako její předchůdkyně.

František Zvolský, starosta obce

POHLED DO OBECNÍ KNIHOVNY

Uplynulý rok 2020 byl vskutku mimořádný a složitý jak v našem osobním životě, tak i ve všech odvětvích kultury z důvodu několikrát vyhlášeného nouzového stavu.

Rovněž provoz naší Obecní knihovny byl v jarních i podzimních měsících vzhledem k těmto opatřením částečně omezen a to se také promítlo do celoroční statistiky. Ve dnech, kdy byla knihovna otevřena, ji navštívilo 824 čtenářů, kteří si vypůjčili 288 svazků, což je značně méně oproti předcházejícím rokům.

V měsíci lednu byla provedena plánovaná revize Knižního fondu. Celkem máme v naší knihovně 1445 svazků. Z toho 949 beletrie pro dospělé, 365 beletrie pro děti a mládež a 131 knih naučných.

Ráda vás seznámím s novinkami z posledního období:

Manželé odvedle, Někdo cizí v domě, Nevítaný host – Lapena, Shari

Sny o pádu – Whiteová, Karen

Mořská modlitba – Hosseini, Khalled; Král králů-Smith, Wilbur

Chlapec z lesů, Mrtvá z Nevady – Coben, Harlem

Hana, Motýlek, Tiché roky - Mornštajnová, Alena

Hlavou proti zdi - Moučková, Kamila

Pokrevní pouta, Otevřený hrob, Skryté karty, Pohřbená pravda - Marsonsová, Angela

Klikatá cesta - Freeman, Brian; Sága rodu Reissoových, Vratislav - Whitton, Hana

Poslední hodiny, Nejtemnější půlnoc, Konec léta, Podzimní případ, Zimní oheň – Walters, Minnette

Toskánské dítě – Bowen, Rhys; Stříbrná cesta-Jackson, Stina

Nůž – Nesbo, Jo

Právo první noci, Mstítel z Jenštejna, Podivná svatba - Vondruška, Vladimír

Spřízněná duše – Sparks Nicholas

Hodinářova dcera - Mortonová, Kate

Houslový klíč - Maléřová, Zuzana

Labyrint pohybu - Kovář, Pavel

Kanibal z NINE ELMS, Chladnokrevně - Bryndza, Robert

Pro děti a mládež:

Valentýnka a narozeniny - Peroutková, I.

Káťa Líbezná - Peschkerová, M.

Sluníčková dobrodružství - Kubašta, V.

Světla v močálu - Brezina, Tomáš

Dogman utržený ze řetězu, Dogman Peťulka - Pilkey, Dav

Skřítek z obrovky kapsy - Kratochvíl

Myška a sedm postýlek - Isnerová, S.

Dvakrát sedm pohádek - Hrubín, František

Blesk se učí závodit, Ledové království - Disney

Liška Kuliška – komiks - Smolík, Jan

Živelné Měňavice – komiks - Kopl, Petr

Dobrodruzi - komiks - Hillenburg, S.

100 nábojů - komiks - Azzarello, B.

Ostrov pokladů - Stevenson, R.L.

Nový rok 2021 sice před pár týdny už začal, ale přes toto malé zpoždění bych vám ráda popřála hodně štěstí a především to nejdůležitější - zdraví.

Zdeňka Šedivá, knihovnice

INFORMACE K ZÁPISŮM DO ZÁKLADNÍCH A MATEŘSKÝCH ŠKOL

I letos se budou na doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy zápisy konat převážně distančně, tedy bez přítomnosti dětí a budou trvat déle než obvyklé dva dny a to proto, aby se zamezilo komplikacím z důvodu např. nařízené karantény či izolace v rodině či ve škole v době zápisu.

Základní škola a mateřská škola Poříčí nad Sázavou (dohoda o spádovosti)	ZŠ – zápis proběhne distančně od 26. do 30. 4. 2021. MŠ – zápis bude v první polovině května 2021.	Více informací k distančnímu podání žádosti o přijetí a podmínkám zápisu na stránkách školy.	www.zsporicens.cz
Mateřská škola MiniSvět Mrač s.r.o.	Zápis probíhá v průběhu celého roku do naplnění kapacity.	Pro více informací navštivte webovou stránku školy.	www.minisvetkolka.cz
Základní škola Benešov, Dukelská 1818 (dohoda o spádovosti)	Zápis do 1. třídy bude probíhat od 12. 4. do 23. 4. 2021 pouze distančně předáním nezbytné dokumentace k přijetí.	Pro více informací sledujte webovou stránku školy.	www.zsben.cz
Základní škola Benešov, Jiráskova 888 (dohoda o spádovosti)	Zápis do 1. třídy bude probíhat od 12. 4. do 23. 4. 2021.	Další informace k formě a průběhu zápisu budou zveřejněny na webové stránce školy.	www.zsjiraskova.cz
Základní a mateřská škola Benešov, Na Karlově 372	ZŠ – zápis proběhne od 14. 4. do 30. 4. 2021 bez účasti dětí. Požadované dokumenty lze doručit škole datovou schránkou, e-mailem s el. podpisem, poštou či osobně v úředních hodinách. MŠ – zápis proběhne patrně v průběhu května 2021.	Pro více informací sledujte webovou stránku školy.	www.zsbnkarlov.cz
Základní škola Čerčany	Zápis do 1. tříd, přípravné třídy a speciální třídy proběhne ve dnech 7. a 8. 4. 2021, náhradní zápis pak dne 14. 4. 2021.	Pro více informací k potřebným dokladům k zápisu a jeho kritériím navštivte webovou stránku školy.	www.zscercany.cz
Mateřská škola Čerčany	Zápis se uskuteční v průběhu května 2021.	Bližší informace budou zveřejněny na přelomu března a dubna na webové stránce školy.	www.msccercany.cz
Církevní základní a mateřská škola ARCHA, Petroupim	ZŠ – zápis se uskuteční elektronicky ve dnech 1. až 16. 4. 2021. MŠ – Zápis se uskuteční elektronicky ve dnech 3. až 16. 5. 2021.	Informace ke dnům otevřených dveří, kritériím zápisů jsou dostupné na webové stránce školy.	www.skolaarcha.org
Domeček Mateřská škola s.r.o.	Zápis probíhá v průběhu celého roku do naplnění kapacity.	Pro více informací navštivte webovou stránku školky.	www.skolicka-domecek.cz

Připravila Věra Pilátová

OCHRANA PŘÍRODY, MYSLIVOST A EKOLOGIE

V poslední době se, kromě problémů kolem pandemie covid 19, také dost často hovoří o problémech s ochranou přírody. Bylo o tom napsáno mnoho obsáhlých studií předními světovými odborníky. Určitě je také dobře, že řešení těchto problémů zařadil mezi priority svého programu i nový prezident USA Joe Biden.

Co patří mezi hlavní problémy ochrany přírody dnešního světa?

Je to především nárůst lidské populace a její všeobecná poptávka po lepším a pohodlnějším životě. Za posledních 70 let se počet obyvatel na planetě Zemi zdvojnásobil. Všichni chtějí žít lépe, ale kapacita surovin a energií dochází. Potravinově by se ještě nějaká ta rezerva našla, ale s energií a surovinami je to horší. Atmosféra je znečištěna CO₂ a ostatními plyny, a tím dochází ke globálnímu oteplování. Dochází ale také k silnému znečišťování vody a půdy. Nedostatek pitné vody se stává velkým problémem, rovněž jako znečišťování oceánů lidskými odpadky. Na mnoha místech planety dochází k ničení lesů a pralesů, a tak by se dalo pokračovat dále.

Další dosti velký problém je, že se úspěšnost a prosperita v dnešním světě měří především na množství vyprodukovaného zisku, a to je většinou s ochranou přírody v kolizi.

Globální problémy musí začít řešit především největší, nejvyspělejší a nejlidnatější státy světa, ale základními principy ochrany přírody, jako je ochrana ovzduší, vody, půdy a živé přírody, by se měli řídit všichni a všude.

V České republice se k aktivnímu pojetí ochrany přírody hlásí mnoho organizací a zájmových spolků, zejména těch, které mají podstatu své činnosti založenou na působení v přírodě a krajině. Mezi tyto organizace a spolky se významnou měrou řadí také ty, co sdružují myslivce.

Myslivost je souhrn činností, práv a povinností zabývajících se chovem, lovem a ochranou zvěře ve volné přírodě a krajině a činností na toto navazujících.

V této souvislosti se dost často setkávám s otázkou, nebo spíše připomínkou: Jak může být myslivost považována za významnou činnost související s ochranou přírody, když je její součástí také lov a při něm dochází k zabíjení zvěře.

Sám jsem myslivcem téměř celý svůj život, považuji se sám za člověka, který ochranu přírody aktivně hájí a prosazuje. Více než 30 roků jsem pracoval jako lektor a zkušební komisař při kurzech a zkouškách z myslivosti. Mé zaměření bylo právě na předmět Péče o zvěř a ochrana zvěře. Pokusím se proto na předchozí otázku nebo připomínku odpovědět.

Jsem osobně přesvědčen, že myslivost v českém pojetí je plně v souladu se zájmy ochrany přírody a rovněž tak i lov zvěře, pokud je prováděn na základě znalostí místní přírody a dodržování přesných pravidel daných zákonem a prováděcími předpisy.

V případě české krajiny, která je značně urbanizovaná a hospodářsky využívaná člověkem, je lov zvěře, zejména odlovení přírůstků její populace, přímo nutností, protože jinak by zvěř působila obrovské škody na hospodářských činnostech lidí, jako jsou zemědělství, lesnictví apod. Myslivci musí tudíž zvěř a prostředí, ve kterém žije, chránit, aby její stavy neklesly a mohla se zdárně rozmnožovat. Zároveň však musí odlovit její přírůstek, aby skutečné stavy nepřesahovaly tzv. stavy normované a zvěř nepůsobila škody. Tyto stavy jsou dané, u hlavních druhů zvěře, rozhodnutím o uznání honitby.

Možná si někdo řekne, že by si příroda poradila sama. To ano, ale někde v divočině prostě lidí. Nikoliv v hustě osídlené a člověkem využívané krajině, jako je převážná část ČR. Při lovu zvěře se přednostně loví kusy slabé, nemocné a nehodící se do dalšího chovu, čímž se přírodě také značně prospívá.

Česká myslivost je postavena na několika významných pilířích. Jedním z nich je myslivecké vzdělání. Každý, kdo chce vykonávat myslivost, musí složit zkoušku z myslivosti, nebo úspěšně absolvovat výuku myslivosti na některé střední nebo vysoké škole, kde je myslivost vyučovací předmětem. Na zkoušku se musí připravovat v kursu o obsahu 50 vyučovacích hodin, absolvovat výcvik zacházení se střelnou zbraní, praxi v honitbě a složit teoretickou zkoušku ze 7 předmětů, kde musí z každého předmětu odpovědět na 3 otázky z 60 možných tj. 21 otázek ze 420. Předpokladem výkonu některých funkcí, jako např. mysliveckého hospodáře, je složení některé z vyšších mysliveckých zkoušek, které jsou srovnatelné s maturitní zkouškou nebo zkouškou na vysoké škole. V myslivosti je kladen důraz na odborné znalosti, a to je důkaz snahy vykonávat myslivost na bázi ekologických principů.

Dalším pilířem je historie a tradice. Česká myslivost má tisíciletou historii se spoustou tradic. Mnoho mysliveckých výjevů je zachyceno ve výtvarném umění, hudbě, divadelní tvorbě ap. Česká myslivost je zapsána do národního seznamu kulturního bohatství a tradic UNESCO. Tisíc let myslivosti ale nejsou jen tradice, ale také tisíc let zkušeností.

Třetím pilířem je trvalá udržitelnost a sounáležitost s ostatními činnostmi v přírodě. Myslivci se vždy snažili spolupracovat se zemědělci, lesníky, rybáři, včelaři ale také třeba s ornitology, entomology a ochránci přírody všeobecně. Samozřejmě ne vždy, a ne ve všem se myslivci se všemi subjekty v přístupu k ochraně přírody shodnou. V poslední době vedou myslivci, společně s pastevci domácích zvířat, značné rozpory s hnutím DUHA a AOPK ČR ohledně návratu vlků do české přírody. K tomuto problému se mohu podrobněji vyjádřit třeba někdy později.

Myslivost také zanechává v přírodě dlouhodobé pozitivní stopy v podobě krajinných zásahů, které myslivci z důvodů zlepšení prostředí pro chov zvěře vybudovali. Jsou to třeba pozůstatky obor kolem historických usedlostí, aleje kolem lesních panství a z těch mladších třeba remízky, vysázené pásy plodonosných dřevin nebo třeba tůně a napajedla pro zvěř. Přínos myslivosti pro ochranu přírody proto považují za zcela prokazatelný.

V poslední části dnešního příspěvku bych rád vyložil význam slova **ekologie**, neboť se dost často setkávám s tím, že její lidé vnímají jako nový název pro ochranu přírody, ale ono je to trochu jinak. Ekologie je věda zabývající se vztahem organismů a prostředí a vztahem organismů mezi sebou. Je to tedy věda o životě a podmínkách života v různých prostředích. Když se tedy řekne, že je třeba jednat ekologicky, nemusí to znamenat za každou cenu něco chránit, ale jednat na základě znalostí života v přírodě.

Pozor také na slovo **etologie**. To není překlep, ale název vědy zabývající se chováním zvířat, jejich biorytmy (denní rytmus, sezónní rytmus, životní rytmus), vnitrodruhovými vztahy (postavení v tlupě, teritorialita), mezidruhovými vztahy (komezalismus, symbióza, kompetice, predace), množivostí, poměrem pohlaví atd. Prostě taková zvířecí sociologie.

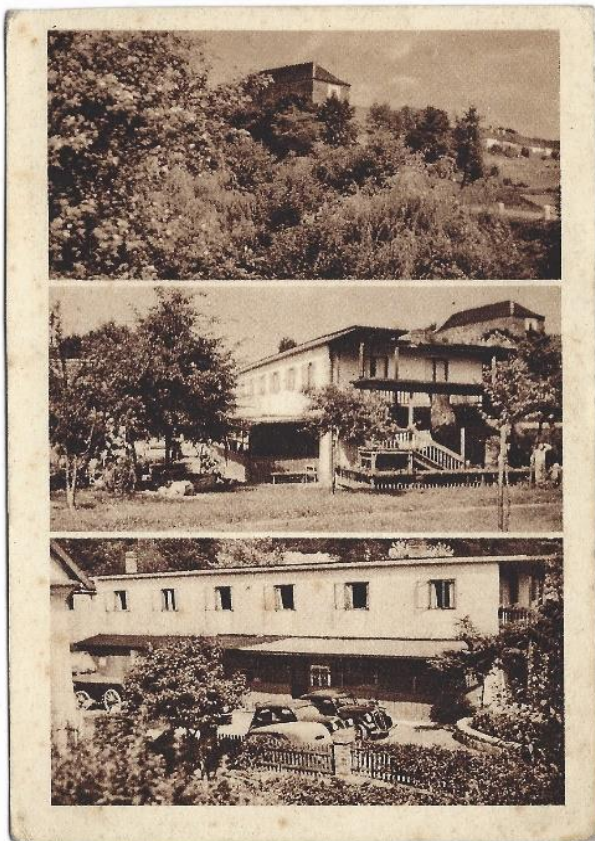
Jiří Škramlík – předseda Mysliveckého spolku Posázaví

ZAJÍMAVOSTI Z HISTORIE PODMRAČÍ

Víte, že pod tvrzí stál kdysi pivovar? Tušili jste, že se v Podmračí narodil významný český lékař a pozdější rektor univerzity v Olomouci? Víte, že z Podmračí možná pochází předobraz babičky z díla Boženy Němcové? O zajímavostech z historie Podmračí jsme si povídali s pamětnicí Jiřinou Novákovou, neteří prvního mračského kronikáře. Článek dále čerpá z Kroniky obce Mrače a Mračských zpravodajů z let 1999-2000.

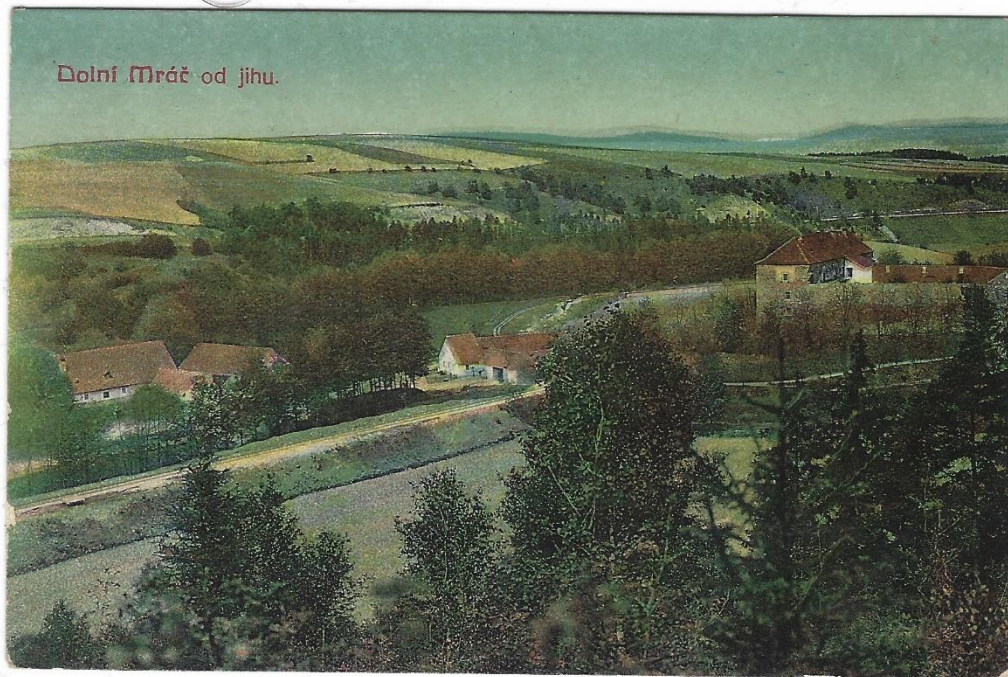
Po 2. světové válce stálo v Podmračí kromě obydlené tvrze pouze jedenáct domů. Dominantou byl bývalý mlýn, který již před vznikem republiky fungoval jako pension zejména pro výletníky z Prahy. Z dochovaných pohlednic jej poznáváme jako "Pension Losenický", "hotel-pension ve mlýně" nebo pension "Mlýn Podmračí". Podle vzpomínek paní Novákové se ve mlýně mouka mlela ještě po válce a mlýn svého času sloužil i jako chovná stanice bource morušového. Z raného dětství se jí vybavují vzpomínky na období těsně po druhé světové válce, kdy ve mlýně pobývali vojáci Rudé armády. I jako malému děvčátku jí bylo ruských vojáků líto, protože do Čech dorazili často ve velmi zuboženém stavu. Podobně si paní Nováková vzpomíná i na vagóny odstavené na vlečce od lomu, ve kterých pobývali uprchlíci z Maďarska a Rumunska, včetně tamní šlechty. *(Podle Mračské kroniky byly na vlečce od dubna 1945 odstaveny dvě vlakové soupravy, přičemž v té maďarské bylo ubytováno 91 maďarských a rumunských vojáků a 32 civilistů s velkým množstvím proviantu. Ten byl Maďarům později zabaven a odeslán do Prahy. Co se stalo s uprchlíky, již kronika nezmiňuje).*

Bílý domek přímo pod tvrzí stojí na místě někdejšího pivovaru. Zde se narodila paní Nováková, prožila zde krásné dětství a na stáří se sem natrvalo vrátila. Rodina Šachova koupila domek už roku 1840. V té době se zde už pivo nevařilo, ale o pivovarské minulosti vypovídají velké zasypané sklepy, které přímo navazovaly na vnější ohrazení tvrze.

Rod Šachů se však už věnoval jiným řemeslům: pradědeček paní Novákové byl kamnář a dědeček truhlář. Tři z jeho šesti synů působili jako legionáři za první světové války a po návratu do vlasti získali místo u státní železnice (kromě Jaroslava, který v Rusku zahynul). A právě jednoho z těchto bývalých legionářů a železničářů, Josefa Šacha, známe jako prvního kronikáře a strážce mračské kroniky. Kronikář Šach bydlel v domku pod tvrzí ještě za dětství paní Novákové. O kronice se svým strýcem malá Jiřinka ovšem nikdy nemluvila – Josef Šach přenechal záhy po druhé světové válce tuto roli svým následníkům.

Dalším význačným podmračským objektem byla chalupa, která ještě v 80. letech stávala hned vedle domku

pivovarského. V někdejším domě konopištského zahradníka se v roce 1797 narodil František Jan Mošner, význačný český lékař, zakladatel moderního rodnictví a národní buditel. František Mošner (1797-1876) díky podpoře otceva zaměstnavatele, hraběte z Vrtby, vystudoval medicínu a dlouhé roky působil v Olomouci, kde se stal i rektorem olomoucké university. Jedna z olomouckých ulic dokonce nese jeho jméno. Mošnerovo dílo "Pěstounka – čili způsob vychovávání

děti mimo školu" z roku 1851 podle některých badatelů inspirovalo Boženu Němcovou k sepsání románu Babička (1855). Mezi oběma díly je totiž nápadná řada shodných paralel a osobností, v přední řadě právě v postavě Babičky. V "Pěstounce" Mošner vzpomíná i na svoje dětství v Podmračí, kde tehdy žila starší vdova jménem Dorotka, kolem které přes den pobývala místní drobtina včetně malého Františka Mošnera. Výchovnou práci pěstounky Dorotky oceňují matky dětí ve spisku slovy: "Věru nám tu ženu sem sám Pán Bůh poslal." (Podle Wikipedie a článku Marie Fialové v Mračském zpravodaji 1/99). Právě vdova Dorotka z Podmračí tak mohla být inspirací pro Babičku z Ratibořického údolí.

Centrem dění v Podmračí bývala samozřejmě v polovině minulého století tvrz. Obývali ji zejména zaměstnanci lomu se svými rodinami. Paní Nováková si vybavuje, jak bývalo na tvrzi veselo, často se tam zpívalo a děti z tvrze si chodily hrát na louku pod hradem. V místě, kde stojí řadové domky, stál nádherný ovocný sad. Na dnes již zastavěném svahu se chodilo v zimě sáňkovat. Krásný les nad tvrzí, kam si chodily děti hrát a sbírat houby, musel bohužel ustoupit rozšiřujícímu se lomu. Dnes už se v Podmračí podle paní Novákové žije méně pospolu, lidé se moc nestýkají.

Z novodobější historie Podmračí paní Nováková vzpomíná na dvě velké povodně. První zasáhla obec v roce 1987, kdy se protrhla hráz v Kochánově. Druhá velká potopa postihla Podmračí o třináct let později – 13. až 14. června 2000. Vlivem velkého množství místních srážek v rozsáhlém povodí Petroupimského a Kochánovského potoka se zdvacetinásobil průtok Benešovského potoka v Podmračí. Pod vysokým železničním mostem ve Ztracené stopě voda dosahovala až 5 metrů. (Zdroj: Mračský zpravodaj 5/2000).

A jedna perlička na závěr: Málokdo ví, že se mračský lom čas od času propůjčuje i jako kulisa pro filmové natáčení. V

roce 2017 se zde natáčel akční film Dobrodruzi, v koprodukcí Česko-Čína-Hong Kong, kde si zahrál i slavný francouzský herec Jean Reno a několik českých herců. Paní Nováková to zjistila náhodou. "Překvapilo mě, že namísto známého rachotu se z lomu ozýval zvuk motorové pily. Šla jsem se podívat ... a ona to byla motorka. V lomu se právě natáčela akční scéna s kaskadéry na motorkách."

Připravila Pavlína Žáková

INSPIRACE PRO NAŠE NEJMENŠÍ

MRAČSKÝ OKRAŠLOVACÍ SPOLEK Z.S.

ZVE VŠECHNY DĚTI A RODIČE SUŽOVANÉ
ONLINE VÝUKOU A HOMEOFFICEM NA
BEZPEČNOU PROCHÁZKU V PŘÍRODĚ

JARNÍ ZÁBAVNÁ STEZKA PRO DĚTI

2. 4. - 5. 4. 2021
V KATASTRU OBCE MRAČ

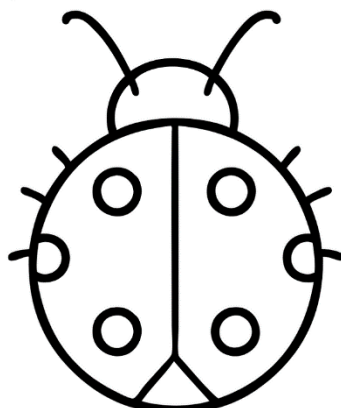
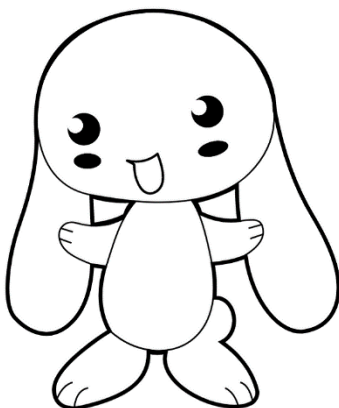
STEZKA S BEZKONTAKTNÍMI ÚKOLY JE
PŘÍSTUPNÁ NONSTOP

ZAČÁTEK - U CEDULE "MRAČ" SMĚREM
NA OSADU ZTRACENĀ STOPA
KONEC - MRAČ NAD DĚTSKÝM HŘIŠTĚM

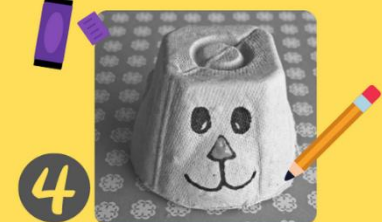
VÍCE INFORMACÍ O STEZCE NALEZNETE NA
WWW.MRACOS.CZ A NA FB PROFILU @OSMRAC

Omalovánka k vybarvení

Návod na zajička z proložky na vajíčka

Pomůcky pro práci:

- papírová proložka na vajíčka
- nůžky
- lepidlo
- bílá tempera nebo jiná barva
- černý fix

Příjemné tvoření.

Připravila: Markéta Lukáčová